

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, dana 15. avgust 2022. godine
Br. ref.:RK 2039/22

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI187/21

Podnosilac

Naim Gashi

**Ocena ustavnosti presude Rev.nr.564/2020 Vrhovnog suda Kosova od 27.maja
2021. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Naim Gashi, iz sela Slovinje, opština Lipjan (u daljem tekstu: podnosilac zahteva). Podnosioca zahteva zastupa Isa Salihi, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Rev.nr.564/2020 Vrhovnog suda, od 27.maja 2021. godine u vezi sa presudom Ac.br. 5696/17 Apelacionog suda, od 14.maj 2020. godine, i presudom C.nr.90/10 Osnovnog suda, od 2.avgusta 2017.godine.
3. Osporena presuda uručena je podnosiocu zahteva 26.juna 2021.godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude kojom su navodno podnosiocu zahteva povređena osnovna prava i slobode zagarrantovane članom 7 [Vrednosti], članom 16 [Premać ustava], članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravićno i nepristrasno suđenje], članom 46 [Zaštita imovine], članom 53 [Tumaćenje odredbi ljudskih prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) kao i član 6 (Pravo na pravićno suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu:EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka], i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] i 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

6. Dana 21. oktobra 2021. godine, Sud je primio zahtev podnosioca.
7. Dana 25.oktobra 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Nexhmi Rexhepi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërzhaliu Krasniqi, (predsedavajuća), Radomira Labana i Remzije Istrefi Peci (ćlanovi).
8. Dana 11. novembra 2021. godine, Sud je obavestio zastupnika podnosioca o registraciji zahteva, i tražio naknadne informacije kao i dokumenata. Istog dana Sud je obavestio i Vrhovni sud.
9. Dana 23.novembra 2021. godine, zastupnik podnosioca zahteva je putem elektronske pošte, poslao dopunu zahteva kao i tražena dokumenta.
10. Dana 26.maja 2022. godine, Sud je poslao dopis Osnovom sudu u Lipljanu (u daljem tekstu: Osnovni sud) u kome je tražio da mu se pošalje dokaz kada je osporena presuda Vrhovnog suda uručena podnosiocu zahteva.
11. Dana 30.juna 2022.godine, Osnovni sud je poslao povratnicu kao dokaz o urućenju osporene presude.
12. Dana 18.jula 2022.godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno, je preporučilo sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

13. Na osnovu spisima predmeta proizilazi, da su 19.februara 2009. godine, podnosilac zahteva u svojstvu prodavca i lice I.V.K., u svojstvu kupca, zaključili kupoprodajni ugovor Vr.br. 368/2009. Tim kupoprodajnim ugovorom, podnosilac zahteva je prodao licu I.V.K., dve katastarske parcele, i to, katastarsku parcelu broj P-71409077-01949-0, na mestu zvanom „Kushljina“ u površini od 0,35,74 ha, i katastarsku parcelu br. P-71409077- 01950-0, na mestu zvanom „Kushljina“ na površini od 0,33,92 ha., za ugovorenu cenu od 15.000 eura, koju kupac treba da isplati na dan potpisivanja ugovora.
14. Dana 04.marta 2010. godine, podnosilac zahteva je poslao pismo kupcu I.V.K., u kome *inter alia* stoji:

„Ugovorom Vr.br. 368/2009 od 24.02.2009. godine o kupoprodaji nekretnina, dogovorili smo se o prodaji moje imovine, dveju katastarskih parcela br. 1949-0 u površini od 0.35.74 ha i br. 1950-0 u površini od 0.33.92 ha, koje se nalaze u KZ Slovinje, ukupno su 0.69.66 ha. Ove dve parcele od 0.69.66 ha sam ti prodao i ti si ih kupio od mene po 800 € za 1 ari i pretvoreno u novcu je 55,728.00 €, ali ti si mi platio samo 47,500.00 €, dakle manje za 8,228.00 €.

Cena od 15,000.00 € u navedeni ugovor je napisan tvojim insistiranjem da bi izbegavao više sudske takse, itd.

[...].“

15. Sud na osnovu sadržine spisa predmeta ne može da utvrdi da li je kupac I.V.K., odgovorio na pismo podnosioca zahteva.
16. Dana 7.aprila 2010.godine, podnosilac zahteva je podneo tužbeni zahtev Opštinskom sudu protiv kupca I.V.K., u kome je tražio raskidanje ugovora o kupoprodaji Vr.br. 368/2009, zbog “neizvršenja ugovornih obaveza“, kao i isplatu kompenzacije i štete u iznosu od 13,228.00 €.
17. Dana 2.avgusta 2017.godine, Osnovni sud je doneo presudu C.nr.90/10, kojom je tužbeni zahtev podnosioca zahteva odbio kao neosnovan, istom presudom Osnovni sud je odredio da tuženi tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.804,00 €.
18. U obrazloženju presude C.nr.90/10 Osnovnog suda stoji; “na osnovu izvedenih dokaza, Sud je utvrdio da je ugovorom Vr. 368/2009 od 24.02.2009. godine o kupoprodaji, tužilac Naim Gashi je prodao njegove nekretnine u selo Slovinje, cenom kupoprodaje od 500 evra za jedan ari [...] . Kasnije, uz zahtev tužioca, 07.02.2009. godine od tuženog je primio iznos od 10.000 evra, dok je isti iznos primio i 25.04.2009. godine, ovu činjenicu sud je utvrdio iz svedočenja samog tužioca, koju je 11.01.2017. godine dao u svojstvu stranke. Dalje je dodao neospornu činjenicu da je cena kupoprodaje od 500 evra za ari, utvrđena iz iskaza tuženog data na ročištu od 12.12.2016. godine, koji se podudara sa iskazima ostalih svedoka...”

Drugu činjenicu da je tuženi na ime kupoprodaje parcele tužioca od 97 ari platio ukupni iznos od 48.500 evra, sud je utvrdio preko izvedenih dokaza odgovarajućih dokaza, odnosno jedan deo ovog iznosa je plaćen supruzi tužioca preko bankarskog računa ali samim priznanjem tužioca, koji je i tužbom ali i njegovim iskazima u održanim ročištima, priznao činjenicu da je od tuženog na ime kupoprodaje, primio gore navedeni iznos. Kao posledica, tužbeni zahtev tužioca za rešavanje ugovora zbog

neizvršenja i vraćanja prava vlasništva u parcele br. 01949 i 01950-0, KZ Slovinje, ali i kompenzacijom štete je neosnovan, jer tuženi je u potpunosti ispunio cenu kupoprodaje, zasnivajući se na članove 10, 12, 454.1. ZOO-a“.

19. Podnosilac zahteva je podneo žalbu Apelacionom sud na presudu Osnovnog suda, navodeći povredu odredbi parničnog postupka, pogrešno, nepravilno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, kao i pogrešnu primenu materijalnog prava.
20. Dana 14.maj 2020. godine, Apelacioni sud je doneo presudu Ac.br. 5696/17 kojom je odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva, dok je presudu Osnovnog suda potvrdio u celosti.
21. U obrazloženju presude Apelacionog suda stoji;

„Ne stoje žalbeni navodi tužilačke stranke da je napadnuta presuda obuhvaćena sa bitnim povredama odredbi parničnog postupka, jer kako Zakon o parničnom postupku dozvoljava, prvostepeni sud je izveo i razmotrio te dokaze, koje su prema oceni ovog suda imali presudan uticaj na rešavanju slučaja. Štaviše, Apelacioni sud ocenjuje da je cela struktura presude u podudarnosti sa postavljenim zahtevima iz odredbe člana 160. ZPP-a, u vezi sa oblikom i sadržajem koji moraju imati delovi jedne presude. u tom pogledu, izreka presude je veoma jasna i konkretna na onome koje je određeno od prvostepenog suda dok i deo obrazloženja sadrži dovoljno razloga u vezi sa zaključkom do kojeg je došao prvostepeni sud u vezi sa sporom o kojem je reč.

Što se tiče žalbenih navoda da prvostepeni sud nije utvrdio kako treba činjenično stanje, i oni se odbijaju kao neosnovani od Apelacionog suda. U tom pogledu, u napadnutoj presudi prvostepeni sud je pravilno utvrdio da nije bilo, stoga je pravilno odlučio kao u izreci napadnute presude, jer u konkretnom slučaju se nisu ispunili zakonski uslovi iz člana 124 do 132. ZOO-a, koji je bio na snazi u vreme zaključenja i stvaranja pravnog odnosa za rešavanje ugovora o kupoprodaji zaključene između ugovornih stranaka zbog neizvršenja.“

22. Podnosilac zahteva je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sud, navodeći da; *“Pobijane presude sadrže kontradiktorne razloge sa sadržajem izvedenih dokaza, da je i Presuda drugostepenog suda takođe suprotna zakonskoj odredbi iz Član 160 stav 1 tačka 1.4 i 1.5 KZK-a, da sud nije analizirao da nije dao ocenu i obrazloženje, da je pogrešno primenio i materijalno pravo kada je odredio da on kao tužilac mora da plati troškove parničnog postupka u iznosu od 2.804,00 evra“.*
23. Dana 27.maja 2021.godine, Vrhovni sud je dono presudu Rev. 564/2020, kojom je odbio kao neosnovan zahtev za revizija podnosioca zahteva podnetu protiv presude Ac.br. 5696/2017 Apelacionog suda, navodeći;

„[...] sud je ocenio neosnovanim revizijske navode tuženog da je pobijana presuda doneta uz bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz člana 182.2 (n) ZPP-a [...]. Po oceni suda, pobijana presuda nije umešana u ovakve povrede postupka, jer je izreka presude jasna i u skladu sa izvedenim dokazima, kada je apelacioni sud utvrdio da su parnične stranke sklopile kupoprodajni ugovor, kojim je tužilac prodao svoju nepokretnost u selu Slovinje, po prodajnoj ceni od 500 evra za ari, pri čemu je na ime depozita tužilac od tuženog primio iznos od 100 evra. Tužilac je od tuženog dana 07.02.2009. godine primio iznos od 10.000 evra, dok je isti iznos primljen i 25.04.2009. godine, cena prodaje nepokretnosti u iznosu od 500 evra za ari potvrđena je iskazima okrivljenog i svedoka, A.G., F. G., A. G.,i S. K.

Činjenicu da je tuženi na ime prodaje parcele tužiocu od 97 ari, uplatio ukupan iznos od 48.500 evra, prvostepeni sud je utvrdio sprovođenjem dokaza i utvrđeno je da je deo ovog iznosa isplaćeno supruzi tužioca preko žiro računa, ali i sam tužilac, koji je i tužbom, ali i svojim iskazima na održanim ročištima, prihvatio činjenicu da je od tuženog na ime prodaje primio gore pomenuti iznos“.

Navodi podnosioca zahteva

24. Podnosilac zahteva navodi da se osporenim presudama redovnih sudova njemu povređuju osnovna prava i sloboda zagarantovane članom 7 [Vrednosti], članom 16 [Premoć ustava], članom 24 [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 46 [Zaštita imovine], i članom 53 [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava.
25. Podnosilac u zahtevu ne objašnjava pojedinačno svoje navode o povredi pomenutih članova ustava, već sve navodne povrede objašnjava na sledeći način:

„[...] tokom glavnog pretresa, proizilazi činjenica da kupoprodajni ugovor nije bio izdat i potpisan kao valjan pravni posao, svrha ovog ugovora je bila drugačija, bila je da pokrije jedno krivično delo [...]. Dakle, namera ovog ugovora je bila pranje novca a pranje novca je u suprotnosti sa načelima Zakona o obligacionim odnosima, članom 1, članom 2, članom 4, članom 35, članom 37, članom 39. stav 2 i 4 i članom 50, međutim prvostepeni sud uopšte nije izvodio kao dokaz, kao i ni Apelacioni sud i ni Vrhovni sud, čime su povređena prava stranke u postupku za pravično i nepristrasno suđenje, čime je povređen član 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i sloboda.“

26. Podnosilac zahteva se obraća sudu sa zahtevom, „da utvrdi da su pređašnje presude protivzakonite i kao takve da se ponište“.

Relevantne Ustavne i zakonske odredbe

„Član 7 [Vrednosti]

- 1. Ustavni red Republike Kosovo se zasniva na načelima slobode, mira, demokratije, jednakosti, poštovanja ljudskih prava i sloboda i vladavine zakona, nediskriminacije, imovinskog prava, zaštite sredine, društvenog prava, pluralizma, podela državne vlasti i tržišne ekonomije.*
- 2. Republika Kosovo obezbeđuje jednakost polova kao osnovnu vrednost za razvoj demokratskog društva, jednake mogućnosti učešća žena i muškaraca u politički, ekonomski, društveni i kulturni život i sve ostale oblasti društvenog života.*

„Član 16 [Premoć ustava]

- 1. Ustav je najviši pravni akt Republike Kosovo. Zakoni i ostali pravni akti moraju biti u saglasnosti sa ovim Ustavom.*
- 2. Upravna vlast potiče iz Ustava.*
- 3. Republika Kosovo će poštovati međunarodno pravo.*
- 4. Svako lice i organ Republike Kosovo se obavezuje da poštuje odredbe Ustava.“*

Član 24 [Jednakost pred Zakonom]

1. Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.
2. Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.
3. Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovoditi samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene.

Član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]

1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.
2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.
3. Suđenje je javno, osim u slučajevima kada sud, iz posebnih razloga, smatra da je isključivanje štampe ili javnosti, u korist pravde, ako bi njihovo prisustvo moglo naškoditi javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti, interesima maloletnika, ili zaštiti privatnog života stranaka u postupku, na zakonom propisan način.
4. Svako ko je optužen za krivično delo ima pravo da ispituje prisutne svedoke i da zahteva obavezno pojavljivanje svedoka, veštaka i ostalih lica, koja mogu razjasniti činjenice.
5. Svako ko je optužen za krivično deo će se smatrati nevinim, sve dok se ne dokaže njegova/njena krivica, u saglasnosti sa zakonom.
6. Besplatna pravna pomoć će se omogućiti svim licima koja za to nemaju dovoljno sredstava, ako je takva pomoć neophodna za obezbeđivanje efikasnog pristupa pravdi.
7. Sudski postupci koji se odnose na maloletnike se regulišu zakonom, poštujući posebne uredbe i procedure za maloletnike.

Član 46 [Zaštita Imovine]

1. Garantuje se pravo na imovinu.
2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.
3. Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se ekspropriše.
4. O sporovima koje uzrokuje neko delo Republike Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo, a koji se smatraju eksproprijacijom, odlučuje nadležni sud.
5. Intelektualno pravo je zaštićeno zakonom“.

Zakonske odredbe

Zakon o Obligacionim odnosima (u daljem tekstu ZOO) SFRJ iz 1978

„Strane u obligacionim odnosima

Član 10

Strane u obligacionim odnosima su slobodne, u granicama prinudnih propisa, javnog poretka i dobrih običaja, da svoje odnose urede po svojoj volji.

Načelo savesnosti i poštenja

Član 12

U zasnivanju obligacionih odnosa i ostvarivanju prava i obaveza iz tih odnosa strane su dužne da se pridržavaju načela savesnosti i poštenja.

III Raskidanje ugovora zbog neispunjenja

Prava jedne strane kad druga strana ne ispuni svoju obavezu

Član 124

U dvostranim ugovorima, kad jedna strana ne ispuni svoju obavezu, druga strana može, ako nije što drugo određeno, zahtevati ispunjenje obaveza ili, pod uslovima predviđenim u idućim članovima, raskinuti ugovor prostom izjavom, ako raskid ugovora ne nastupa po samom zakonu, a u svakom slučaju ima pravo na naknadu štete.

Kad se ugovor ne može raskinuti

Član 131

Ugovor se ne može raskinuti zbog neispunjenja neznatnog dela obaveze.

Dejstvo raskida

Član 132

- (1) Raskidom ugovora obe strane su oslobođene svojih obaveza, izuzev obaveze na naknadu eventualne štete.*
- (2) Ako je jedna strana izvršila ugovor potpuno ili delimično, ima pravo da joj se vrati ono što je dala.*
- (3) Ako obe strane imaju pravo zahtevati vraćanje datog, uzajamna vraćanja vrše se po pravilima za izvršenje dvostranih ugovora.*
- (4) Svaka strana dužuje drugoj naknadu za koristi koje je u međuvremenu imala od onoga što je dužna vratiti, odnosno naknaditi.*
- (5) Strana koja vraća novac dužna je platiti zateznu kamatu od dana kad je isplatu primila.*

Član 454

- (1) Ugovorom o prodaji obavezuje se prodavac da prenese na kupca pravo svojine na prodatu stvar i da mu je u tu svrhu preda, a kupac se obavezuje da plati cenu u novcu i preuzme stvar”.*

Prihvatljivost zahteva

27. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje propisani Zakonom i Poslovnikom o radu.
28. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuje:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

29. U nastavku, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, kako je to određeno Zakonom. S tim u vezi, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47 [Individualni zahtevi]

1. *“Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.*
2. *Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.*

Član 48 [Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49 [Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od četiri (4) meseca. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...]”.

30. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno, presudu Rev.nr.564/2020 Vrhovnog suda od 27.maja 2021. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosilac zahteva je takođe naglasio prava i slobode za koje tvrdi da su mu povređena u skladu sa uslovima iz člana 48. Zakona i podneo je svoj zahtev u skladu sa rokovima utvrđenim u članu 49. Zakona.
31. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika. Pravila 39 (1) (d) i (2) Poslovnika propisuju uslove na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući uslov da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Pravilo 39 (1) (d) i (2) propisuje:

*“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:
[...]*

(d) ako zahtev tačno razjašnjava i, adekvatno iznosi činjenice i navode da su prava ili odredbe ustava povređene

[...]

(2) *Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju*”.

32. Sud podseća da je gore navedeno pravilo, zasnovano na sudskoj praksi ESLJP-a i sudskoj praksi Suda, omogućava poslednje navedenom da proglašava neprihvatljive zahteve iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može proglasiti zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako smatra da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je definisano u stavu 2 pravila 39. Poslovnika (vidi predmet KIo4/21, podnositeljka *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26 takođe vidi predmet KI175/20, podnositeljka *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).
33. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazvati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četrtoog stepena“; (ii) navodi koji se kategorišu kao „očigledni ili jasni nedostatak povreda“; (iii) „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“ navodi; i na kraju, (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi. (Vidi: tačnije za koncept neprihvatljivosti na osnovu zahteva ocenjenog kao „očigledno neosnovan“ i specifičnosti gore pomenutih četiri kategorija navoda kvalifikovanih kao „očigledno neosnovani“, Praktični vodič ESLJP-a o Uslovima prihvatljivosti od 31. avgusta 2019. godine; Deo III. Neprihvatljivost merituma, A. očigledno neosnovani navodi, stavovi 255 do 284 takođe vidi predmet KIo4/21, citiran gore, stav 27 kao i predmet KI175/20, citiran gore, stav 38).
34. U ovom kontekstu, kao i u daljem tekstu, kako bi ocenio prihvatljivost zahteva, odnosno u okolnostima ovog slučaja, kako bi ocenio da li je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanog u ovom zahtevu i odgovarajuće navode podnosioca zahteva, pri čijoj će oceni Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, u skladu sa članom 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, obavezan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom (vidi predmet KIo4/21, citiran gore, stav 28).
35. Vraćajući se na konkretan slučaj, Sud podseća da podnosilac zahteva kao glavni razlog povrede ustavom zagarantovanih prava u zahtevu navodi činjenicu, da je on prodao svoje dve parcele kupcu, pri čemu su se oni usmenim putem dogovorili, da stvarna kupoprodajna cena po 1 (jednom) aru bude 800 eura, dok su u kupoprodajnom ugovoru Vr.br. 368/2009, koji su zaključili, kao kupoprodajnu cenu naveli iznos od 500 eura po 1 (jednom) aru, iz razloga kako bi navodno, kupac platio manju taksu prilikom zaključenja ugovora. Kupac je podnosiocu zahteva isplatio celu ugovorenu kupoprodajnu cenu od po 500 eura za jedan ar, ali ne i razliku između usmeno ugovorene cene i navedene cene koja je bila u kupoprodajnom ugovoru, što predstavlja razliku od 300 eura po jednom aru.
36. Imajući to u vidu, podnosilac zahteva je pred Osnovnim sudom pokrenuo tužbeni zahtev u kome je tražio raskidanje kupoprodajnog ugovora Vr.br. 368/2009, zbog „neizvršenja kupoprodajnih obaveza“ od strane kupca, kao i isplatu kompenzacije i štete, koji su redovni sudovi odbili. Upravo odbijanje tužbenog zahteva za poništenjem kupoprodajnog ugovora Vr.br. 368/2009, od strane redovnih sudova, je po navodima podnosioca zahteva dovelo do povrede njegovih prava garantovana članovima 7, 16, 24, 31 i 46 Ustava.

37. Iz navedenog je očigledno da je podnosilac zahteva naveo povrede većeg broja članova Ustava, međutim, za Sud je takođe očigledno da on sve navodne povrede članova Ustava obrazlaže samo sa jednim paragrafom, koji po svojoj sadržini i suštini pruženog objašnjenja, može da se kvalifikuje jedino kao navod koji ide u prilog povredi člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP.
38. Shodno tome, Sud će u nastavku rešenja jedino analizirati navode podnosioca zahteva u kontekstu mogućih povreda ustavom zagaranovanih prava člana 31. [Pravo na pravično suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP.

Navodi podnosioca zahteva o povredi člana 31 Ustava u vezi članom 6 EKLJP

39. Što se tiče povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, Sud primećuje da navodnu povredu podnosilac zahteva obrazlaže na sledeći način; kupoprodajni ugovor koji je on zaključio sa kupcem nije bio valjan pravni posao, i da je u stvari svrha tog ugovora bila da se prekrije krivično delo pranje novca, a što je u suprotnosti sa načelima Zakona o obligacionim odnosima, međutim Osnovni, Apelacioni i Vrhovni sud to uopšte nisu uzeli u obzir kao dokaz, čime se povređuju njegova prava na pravično i nepristrasno suđenje garantovana članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP.
40. Imajući u vidu da podnosilac zahteva navedenu povredu dovodi u vezu sa postupcima Osnovnog, Apelacionog i Vrhovnog suda, nameće obavezu Sudu, da sve njih „razmatra u celini“ u kontekstu navedenih povreda, a što je u skladu sa praksom Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu:ESLJP) koja kaže da je „*zadatak Su da razmotri postupak u celini, što u konkretnom slučaju obuhvata sve odluke redovnih sudova u jednom postupku*“ (vidi, između ostalog, presudu ESLJP u predmetu *Helmerts protiv Švedske*, od 29. oktobra 1991. godine, aplikacija br. 11826/85, Serija A br. 212, str. 15, st. 31).
41. Upravo sagledavajući ovaj navod u kontekstu postupka pred Osnovnim sudom, Sud nalazi, da je Osnovni sud u postupku prvo utvrđivao, da li postoji pravni osnov za poništenje kupoprodajnog ugovora, kako je podnosilac zahteva to naveo u tužbenom zahtevu.
42. Sud nalazi, da je, Osnovni sud procenjujući „neispunjenje ugovornih obaveza“, utvrdio, da je tužbeni zahtev neosnovan, uzimajući u obzir činjenicu da je kupac ispunio ugovornu cenu iz kupoprodajnog ugovora koja je bila navedena kao kupoprodajna cena.
43. Takav stav Osnovnog suda je po mišljenju ovog Suda u skladu i sa zakonskim odredbama na koje se Osnovni sud pozvao u presudi. Konkretnije Sud nalazi da zakonska odredba člana 10 ZOO, ne nameće ograničenja u uređivanu obaveza prilikom zasnivanja obligacionih odnosa, već naprotiv pomenuti član daje slobodu ugovornim stranama da svoje odnose oni mogu da uređuju svojom voljom, a što su u ovoj pisanoj ispravi, odnosno zaključenom kupoprodajnom ugovoru kupac i prodavac učinili. Šta više, prilikom uređenja pravnih odnosa, stranke su dužne da se pridržavaju i načela „*savesnosti i poštenja*“, kao što je uređeno članom 12 ZOO, što samo po sebi vodi zaključku, da su se ugovorne strane prilikom stvaranja i ovog obligacionog odnosa pridržavali tog načela, kada su određivali i ugovarali kupoprodajnu cenu, koju kupac treba da isplati na osnovu kupoprodajnog ugovor prodavcu.
44. Shodno tome, imajući u vidu da je kupac isplatio ugovorenu cenu, stvorena je i obaveza da prodavac izvrši prenos prava svojine na ime kupca, kao što je i predviđeno

zakonskom odredbom članom 454 stavom 1. ZOO, a što je on i uradio. Time su po mišljenju Osnovnog suda, ugovorne strane izvršile obostrano preuzete ugovorne obaveze koje su nastale kao posledica svojevoljnog zaključenja kupoprodajnog ugovora. Imajući to u vidu, Osnovni sud je zaključio, da je pravni osnov "neispunjenja ugovornih obaveza", koji je podnosilac zahteva naveo kao razlog poništenja kupoprodajnog ugovora neosnovan.

45. Sagledavajući dalje sudski postupak podnosioca zahteva pred Apelacionim sudom u kontekstu pravičnosti, Sud nalazi, da se suština iznetih žalbenih navoda odnosila na pitanje analize predloženih dokaza i utvrđivanja činjeničnog stanja od strane Osnovnog suda, kao i pitanje sastavljanja osporene presude.
46. Tim povodom, Sud zapaža da je Apelacioni sud sagledao žalbene navode podnosioca zahteva pri čemu je i zaključio i) *da je cela struktura presude u podudarnosti sa postavljenim zahtevima iz odredbe člana 160. ZPP-a, u vezi sa oblikom i sadržajem koji moraju imati delovi jedne presude, u tom pogledu, izreka presude je veoma jasna i konkretna [...]*; ii) *da se nisi ispunili zakonski uslovi iz člana 124 do 132. ZOO-a, koji su bio na snazi u vreme zaključenja i stvaranja pravnog odnosa za rušenje ugovora o kupoprodaji, zaključenog između ugovornih stranaka zbog neizvršenja.*
47. Na osnovu izloženog, da se primetiti da je Apelacioni suda svoje zaključak za odbijanje žalbenih navoda podnosioca zahteva zasnovao između ostalog i na činjenici, da su obe strane u kupoprodajnom ugovoru u potpunosti izvršile svoje preuzete obaveze, te su samim tim prestali i razlozi koji mogu da predstavljaju dovoljan pravni osnov za ugovorne strane da traže raskid ugovora, kao što je to predviđeno članom 124 ZOO, koji je bio na snazi u trenutku zaključenja samog ugovora.
48. Dalje, što se tiče pitanja pravičnosti postupka pred Vrhovnim sudom, Sud između ostalog nalazi, da se Vrhovni sud bavio istim žalbenim navodom koje je podnosilac zahteva pokrenuo i pred Apelacionim sudom, a oni su se ticali pitanja utvrđivanja činjeničnog stanja i analize predloženih dokaza pred Osnovnim sudom, koje je i Vrhovni sud odbio, pri tome pružajući objašnjenje koje i ovaj Sud podržava.
49. Šta više, Sud nalazi da je Vrhovni sud u presudi otišao i korak dalje, pružajući i obrazloženje po pitanju žalbenog navoda koji je podnosilac zahteva pokrenuo, a koji se ticao navoda da je usmena ugovorna cena za jedan ar parcele bila 800 eura a ne 500 eura, kako je to bilo navedeno u kupoprodajnom ugovoru. Tim povodom Vrhovni sud je zaključio;

"I kad bi se utvrdilo od prvostepenog suda da je stvarno ugovorna cena bila 800 evra za ari a ne 500, ponovo ne bi se mogla rušiti ugovor zbog neizvršenja i to jer u ovom slučaju bi imali neizvršenje ne-važnog dela ugovora, već eventualno bi se tražilo preostalo izvršenje od tuženog (što u konkretnom slučaju, tako nešto nije traženo). Ova situacija je predviđena članom 131. ZOO-a, koji izričito navodi: „Ugovor se ne može raskinuti zbog neizvršenja neznatnog dela obaveze“.
50. Dalje, sagledavajući i navod podnosioca zahteva kojim on objašnjava, da je u stvari svrha zaključenja ovog ugovora u kome je navedena manja cena, bila da se izbegne plaćanje veće takse prilikom zaključenja ugovora, a što po navodima podnosioca zahteva predstavlja krivično delo, Sud se neće njime baviti iz razloga, što ovo pitanje nije bilo predmet sudske rasprave i odlučivanja, te shodno tome u datim okolnostima, ovaj navod Sud može jedino da smatra kao navod koji ulaze u domen spekulacije.

51. Imajući to u vidu, Sud ukazuje da podnosilac zahteva nije ponudio relevantne argumente koji bi opravdali njegove tvrdnje da je na bilo koji način došlo do povrede ustavnih prava člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP na koja se pozvao, osim što je nezadovoljan rezultatom postupka u kojem su doneta osporene presude.
52. Sud ponavlja da samo pozivanje na članove Ustava i EKLJP i njihovo pominjanje nije dovoljno da se izgradi argumentovana tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosioci zahteva treba da osiguraju obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, odluke Ustavnog suda, KI175/20, podnosilac *Kosovska agencija za privatizaciju*, stav 81, KI166/20, podnosilac zahteva *Ministarstvo rada i socijalne zaštite* stav 52, KI04/21 podnosilac zahteva, *Nexhmije Makolli*, stav 38-39). Sud naglašava da je obaveza podnosioca zahteva da potkrepi svoje ustavne tvrdnje i podnese *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu prava garantovanih Ustavom i EKLJP. Ta ocena je u skladu sa nadležnošću Suda (vidi: slučaj Ustavnog suda br. KI19/14 i KI21/14, podnosioci zahteva: *Tafil Qorri i Mehdi Sylja*, od 5. decembra 2013. godine).
53. Stoga, imajući u vidu nalaze u vezi sa navodima podnosioca zahteva o povredi člana 31 Ustava, u vezi sa članom 6 EKLJP, Sud smatra da se ti navodi kvalifikuju kao (ii) navodi koji se kategorišu kao „očigledni ili jasni nedostatak povreda“; te shodno tome Sud ih odbacuje kao očigledno neosnovanim na ustavnim osnovama kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika.

Navodi o povredi člana 7,16, 24 i 46 Ustava

54. Sud takođe podseća da je podnosilac u zahtevu između ostalog naveo i povrede člana 7, 16, 24, i 46 Ustava, a da pri tome nije objasnio i obrazložio na kojim navodima on te povrede i gradi.
55. Imajući to u vidu, Sud podseća da prema uspostavljenoj sudskoj praksi ESLJP-a, Sud proglašava zahtev neprihvatljivim kao očigledno neosnovan u skladu sa kriterijumom (iii) „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“ navodi kada se ispuni jedan od dva karakteristična uslova, i to;
 - a) kada podnosilac zahteva jednostavno navede jednu ili više odredaba Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući pritom na koji su način one prekršene, osim ukoliko je na osnovu činjenica i okolnosti predmeta to sasvim očigledno (vidi: u tom smislu, predmet ESLJP-a *Trofimchuk protiv Ukrajine* (odluka) br. 4241/03 od 31. maja 2005. godine, vidi, takođe, *Baillard protiv Francuske* (odluka) br. 6032/04 od 25. septembra 2008. godine);
 - b) kada podnosilac zahteva propusti ili odbije da predoči materijalne dokaze kojima bi potkrepiio svoje navode (to naročito važi za odluke sudova ili drugih domaćih vlasti), osim ukoliko postoje izuzetne okolnosti koje su van njegove kontrole i koje ga sprečavaju da to učini (na primer, ako zatvorske vlasti odbiju da predoče Sudu dokumente iz spisa predmeta zatvorenika o kome je reč) ili ako Sud sam ne odluči drugačije (vidi slučaj KI166/20, podnosilac *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. januara 2021. godine, stav 42).
56. U konkretnom slučaju, podnosilac zahteva je samo naveo povrede člana 7,16, 24, i 46 Ustava, međutim podnosilac dalje u zahtevu ne pruža detaljnije obrazloženje kako je došlo do povrede ovih članova. Povodom ovih navoda, Sud primećuje da podnosilac zahteva samo pominje relevantne članove, ali ne razrađuje dodatno kako i zašto je došlo do povrede ovih relevantnog člana Ustava. Sud podseća da je on dosledno isticao da

samo pozivanje na članove Ustava i EKLJP i njihovo pominjanje nije dovoljno da se izgradi argumentovana tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosioci zahteva treba da osiguraju obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, predmete KI175/20, citiran gore, stav 81 KI166/20 citiran gore stav 52, KI 04/21 citiran gore stav 38- 39).

57. Shodno tome, Sud utvrđuje da, što se tiče navoda podnosioca zahteva o povredi prava koja su zagantovana članovima 7,16, 24, i 46 Ustava, trebaju proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovanim jer se ovi navodi kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju (iii) “nepotkrepljeni ili neobrazloženi” navodi jer je podnosilac zahteva jednostavno naveo jednu ili više odredbi Konvencije ili Ustava, pri tome ne objašnjavajući ih.

Zaključak

58. Stoga, Sud zaključuje,

a) da se navodi podnosioca zahteva o povredi prava zagantovanih članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP trebaju proglasiti neprihvatljivim u celosti kao navodi koji se kategorišu kao (ii) „očigledni ili jasni nedostatak povreda“;

b) da se navodi podnosioca zahteva o povredi prava, zagantovanih članom 7,16,24 i 46 Ustava trebaju proglasiti neprihvatljivim u celosti kao (iii) “nepotkrepljeni ili neobrazloženi” navodi.

59. Prema tome, zahtev se u celosti treba proglasiti neprihvatljiv kao očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (1) (d) i stavu (2) pravila 39. Poslovnika.

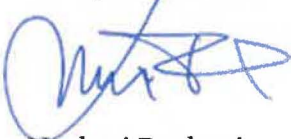
IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilom 39. 1 (d) i (2), Poslovnika, dana 18.jula 2022. godine, jednoglasno

ODLUČIO

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Nexhmi Rexhepi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka Nimani